

ΓΥΜΝΑΣΙΟ- Λ.Τ. ΚΥΡΙΑΚΙΟΥ

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2015-2016

ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

ΠΛΑΙΣΙΟ: «Περβάλλον και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη»

ΤΑΞΗ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ:

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε κατά το σχολικό έτος 2015-2016 (α' τρίμηνο) με τον τίτλο «**Αγροτουρισμός-Οικοτουρισμός**» με σκοπό την ευαισθητοποίηση των μαθητών έναντι του περιβάλλοντος και την αναζήτηση εναλλακτικών πηγών παραγωγής και τη δυνατότητα δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, τις οποίες μπορεί να προσφέρει απλόχερα ο τόπος τους.

Μέσα από την έρευνα οι μαθητές επίσης, θα μπορούν να κατανοήσουν τα πλεονεκτήματα του αγροτουρισμού και τη δυνατότητα να γίνει η κύρια απασχόληση των κατοίκων του χώρου τους, εφόσον ο ίδιος αποτελεί πηγή φυσικού κάλλους.

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ

Να κατανοήσουν οι μαθητές ότι:

- Ο Αγροτουρισμός- οικοτουρισμός αποτελεί διέξοδο στην οικονομική κρίση
- Μπορεί να περιορίσει το φαινόμενο της αστυφιλίας και, γιατί όχι να το εξαλείψει.
- Να έρθουν σε επαφή με τη φύση, να αναγνωρίσουν τα οφέλη που εκείνη προσφέρει και να υιοθετήσουν καλές συνήθειες και στάσεις ζωής.
- Να αγαπήσουν περισσότερο την ιδιαίτερη πατρίδα τους.
- Να αναγνωρίσουν μέσα από τις ασχολίες των κατοίκων, ότι το μοντέλο του αγροτουρισμού δεν απέχει πολύ, από τον τρόπο ζωής και τις δραστηριότητες των κατοίκων σήμερα.
- Να αναγνωρίσουν τα θετικά βήματα προβολής του τόπου τους από ντόπιους κατοίκους.
- Τέλος, να κατανοήσουν τα οφέλη που προκύπτουν από την ομαδική συνεργασία και την εφαρμογή της σε πολλούς τομείς της ζωής.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- Οι μαθητές ενημερώθηκαν για το θέμα, χωρίστηκαν σε ομάδες και ανέλαβαν, ανάλογα με το πεδίο έρευνας, την διερεύνηση των υποθεμάτων.
- Η μέθοδος που ακολουθήθηκε ήταν η ομαδοσυνεργατική - μαθητοκεντρική. Στην ολομέλεια των μαθητών παρουσιάζονταν η πρόοδος των εργασιών.

- Χρησιμοποιήθηκε η σχολική Βιβλιοθήκη και το εργαστήριο Πληροφορικής για την άντληση των στοιχείων.
- Δημιούργησαν ερωτηματολόγιο σχετικό με τις ασχολίες των κατοίκων.
- Επισκέφθηκαν τοπικό ελαιοτριβείο και γνώρισαν τη διαδικασία παραγωγής ελαιόλαδου.
- Μίλησαν με τους «εργάτες» της γης.
- Αναγνώρισαν την αξία της τοπικής παράδοσης, μέσα από τις διηγήσεις των μεγαλύτερων και, τον τρόπο που αυτή η παράδοση μπορεί να γίνει μοχλός ανάπτυξης.
- Έγινε καταγραφή των δεδομένων και εξαγωγή συμπερασμάτων.
- Δημιουργήθηκε η τελική μορφή της εργασίας.

ΜΕΛΗ ΟΜΑΔΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α΄

Ακούλι Κλαουσέν
Αντωνίου Φωτεινή
Κοτσώνα Ζαχαρούλα
Κώτσου Ιωάννης

ΟΜΑΔΑ Β΄

Λαζάρου Παναγιώτα
Μίχας Χαράλαμπος
Μπακράκου - Μπένου Γαρυφαλλιά
Φυτίλη Μαρία

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός: Κώτσου Ασημίνα (ΤΕ05)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Περιβάλλον και άνθρωπος
2. Ο χώρος μας - το χωριό μας.
3. Αειφόρος ανάπτυξη, Αγροτουρισμός - οικοτουρισμός.
4. Ανάπτυξη εναλλακτικού τουρισμού στην ιδιαίτερη πατρίδα μας.
5. Αντί επιλόγου - οι δικές μας προτάσεις.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Οδηγός Πολιτιστικών Εκδηλώσεων Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου (βιβλίο εκπαιδευτικού)
2. Οδηγός Ανάπτυξης Διαθεματικών Δραστηριοτήτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. (βιβλίου Δασκάλου)
3. Εθνικό Θεματικό Δίκτυο Τουρισμός και Περιβάλλον. (κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Αχαρνών - Εργασίες Σχολείων 11-Αχαρνές 2009)
4. Ανιχνεύοντας το Σήμερα, Προετοιμάζουμε το Αύριο. (πολυθεματικό βιβλίο Γυμνασίου για την ευέλικτη ζώνη Καινοτόμων Δράσεων)
5. Βιβλίο Θρησκευτικών Α΄ γυμνασίου
6. Θρησκευτικά Β΄ Γυμνασίου
7. Θρησκευτικά Β΄ Λυκείου
8. http://blogs.sch.gr/kkiourtsis/files/2011/06/diaxeirisi_perivallontos_ekpaideytiko_yliko.pdf

9. http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides
10. <https://el.wikipedia.org/wiki/http://www.visitgreece.gr/el/nature/agrotourism>
11. <http://www.ec.gov.cy/environment/environment.nsf/>
12. <http://agrozenia.net>

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο 21^{ος} αιώνας θεωρείται αιώνας των μεγάλων αλλαγών σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι αλλαγές που γνωρίζουμε σήμερα δεν ήρθαν ξαφνικά στη ζωή μας, καθώς το έδαφος έχει προετοιμαστεί από πολύ πριν. Αλλαγές κοινωνικές, οικονομικές, περιβαλλοντικές στέκονται μπροστά μας, προκλήσεις ξεχωριστές για μας, αλλά και αλληλένδετες.

Ποιος αρνείται τη σχέση οικονομίας- κοινωνίας- περιβάλλοντος; Ποιος δε μιλά για την καταστροφή της φύσης από την απληστία του ανθρώπου, κατά κύριο λόγο; Ποιος δε φοβάται την εκδίκησή της, αλλά και πόσοι δε μιλούν για την οικοδόμηση μιας νέας φιλικής σχέσης, πολλά υποσχόμενης μαζί της, η οποία μπορεί να μας οδηγήσει σε νέους οικονομικούς δρόμους και σε επαναπροσδιορισμό των ανθρώπινων σχέσεων και των αξιών;

Το θέμα μας φυσικά, δεν εξαντλείται στην παρούσα εργασία μας. Έννοιες όπως Περιβάλλον, Αειφόρος Ανάπτυξη, Αγροτουρισμός, Οικοτουρισμός αν

και διαδεδομένες τα τελευταία χρόνια, εξακολουθούν να παρουσιάζουν δυσκολίες ως προς την κατανόησή τους, ιδιαίτερα για τα παιδιά.

Καταφέραμε κάτι; Νομίζουμε ναι.

Ελάτε λοιπόν να ταξιδέψουμε μαζί, στον κόσμο αυτών που μάθαμε.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1^η

Περιβάλλον και άνθρωπος.

Περιβάλλον: έννοια πλούσια και σύνθετη. Με δυσκολία μπορεί κανείς να την ορίσει, αλλά κανένας δεν αμφισβητεί ότι αποτελεί χώρο ζωής, πεδίο δράσης, δημιουργίας, παραγωγής, κατανάλωσης και μάθησης. Περιλαμβάνει όλες τις διαστάσεις της ανθρώπινης ζωής. Κι ακριβώς επειδή είναι σύνθετο, μεταβάλλεται. Διακρίνεται σε δυο μεγάλες κατηγορίες: στο φυσικό (έδαφος, νερό, αέρας, ζώα, φυτά και κλπ.), που συντηρείται μόνο του και πηγή της ζωής του είναι ο ήλιος και στο ανθρώπινο, το οποίο έχει δημιουργήσει ο άνθρωπος με τις επεμβάσεις του στη φύση.

ΑΝΘΡΩΠΟΣ: ον που ανήκει στην ανώτατη ομάδα των πρωτευόντων θηλαστικών. Κύριο χαρακτηριστικό του η όρθια στάση, η λογική, ο έναρθρος λόγος.

Σύμφωνα με τη διήγηση της Γένεσης, το περιβάλλον δημιουργήθηκε από το Θεό με σκοπό να κατοικήσει μέσα σ' αυτό το τελειότερο δημιούργημά του ο άνθρωπος, έχοντας υποχρέωση την φύλαξή του, δηλαδή την προστασία του.

Όμως η ανατροπή δεν άργησε να 'ρθει, οι σχέσεις αγάπης διαλύθηκαν γρήγορα και το περιβάλλον έγινε εχθρικό. Από τότε, μέχρι σήμερα μιλάμε:

- για την καταστροφή του
- για τα δάση που έγιναν πόλεις
- για τους ποταμούς που στέρεψαν
- για τα είδη που εξαφανίστηκαν
- για εργοστάσια που μολύνουν πηγές
- για μολυσμένες θάλασσες
- για την ομορφιά της φύσης που χάνεται

- για τον ουρανό που δε φαίνεται, όχι από τα σύννεφα, αλλά από τους καπνούς των εργοστασίων.

Κι όλα αυτά για το κέρδος. Που μερικοί επιθυμούν να είναι όλο και μεγαλύτερο. Αναρωτηθήκατε ποτέ πόσοι άνθρωποι κρατούν στα χέρια τους τον παγκόσμιο πλούτο; Μόλις το 5%/ο.

Υπάρχει ελπίδα; Ναι, αν το θελήσουμε όλοι. Ο τρόπος απλός. Να συμφιλιωθούμε και να γνωρίσουμε τη φύση. Να την αφήσουμε να μας δώσει τα πλούτη της, χωρίς να την εκμεταλλευόμαστε μην έχοντας όρια. Ας πάρουμε για παράδειγμα τον τόπο μας και τι θα μπορούσαμε εμείς να κάνουμε!!

ΕΝΟΤΗΤΑ 2^η

Ο χώρος μας - το χωριό μας.

Ο τόπος μας είναι το Κυριάκι. Ανήκει στο νομό Βοιωτίας και δεν είναι μεγάλο χωριό. Ούτε όμως και μικρό. Έχει τη δική του μοναδική ιστορία, όπως όλοι οι τόποι. Ας τη διηγηθούμε:

Το χωριό μας βρίσκεται χτισμένο στις πλαγιές του Ελικώνα. Τα έλατα φτάνουν μέχρι τις αυλές των σπιτιών, είναι «πνιγμένο» στο πράσινο, οχυρωμένο με κορφές, όμως πολύ κοντά στη θάλασσα, αυτή του Κορινθιακού κόλπου. Αν κανείς το επισκεφθεί χειμώνα, το πιθανότερο είναι να το βρει ντυμένο στ' άσπρα απ' τα χιόνια, κι αν κάνει την ίδια διαδρομή τις άλλες εποχές, θα θαυμάσει τα εξωκκλήσια του, σε απόσταση αναπνοής βρίσκεται το βυζαντινό μοναστήρι του Οσίου Λουκά, θα περπατήσει τα ορειβατικά μονοπάτια του κι είναι σίγουρο πως δεν θα ταλαιπωρηθεί από κανέναν καύσωνα. Λένε, πως στη θέση αυτή, στην αρχαιότητα ήταν χτισμένη η Φωκική πόλη Φλυγόνιο, που την κατέστρεψε ο στρατός του Ξέρξη όταν πέρασε από τη Φωκίδα. Ίδια τύχη την περίμενε και με τον Φίλιππο το Β', στη διάρκεια του Τρίτου Ιερού Πολέμου, όπου εφάρμοσε την ποινή που επέβαλαν οι Αμφικτύονες του μαντείου των Δελφών στους Φωκείς, επειδή καλλιεργούσαν μέρος της κοιλάδας της Άμφισσας.

Σε όλες τις μεγάλες ιστορικές στιγμές, δεν έλειψε. Οι άνδρες του πολέμησαν στο πλευρό των οπλαρχηγών του 1821, ενάντια στους Γερμανούς - άλλωστε κήκε τρεις φορές- ταλαιπωρήθηκε την περίοδο του Εμφυλίου.

Έχει κι ένα ακόμη γνώρισμα. Πολλοί κάτοικοί του μιλούν τα' αρβανίτικα.

Διατηρούνται έθιμα παλιά, είτε αυτά αφορούν στο γάμο, στις γιορτές, ακόμη και στις συνταγές των φαγητών. Βλέπετε, η πρόοδος δεν έκανε τις νοικοκυρές βιαστικές. Έτσι, οι συνταγές διατηρούν το άρωμά τους.

Καλλιεργείται και σήμερα η ελιά και το αμπέλι. Το μάζεμα της ελιάς και ο τρύγος είναι σημαντική ασχολία και πανηγύρι. Γιατί χτίζονται σχέσεις και γιατί γεννιούνται με αγάπη γεύσεις.

Τι λέτε; Μπορεί ο τόπος μας ν' αναπτυχθεί, περιορίζοντας σημαντικά την αστυφιλία και γεννώντας νέους οικονομικούς πόρους για τους κατοίκους;

Ας δούμε πως!

ΕΝΟΤΗΤΑ 3^η

ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

*«όπως ακριβώς το γέρικο δέντρο κρατά
Κάθε καταγραφή της ανάπτυξης της ζωής του,
Η Γη διατηρεί τις μνήμες του παρελθόντος της.
Σ' ένα αρχείο που έχει καταγραφεί τόσο στα βάθη της
Όσο και στην επιφάνεια, στα πετρώματα και το τοπίο,
Ένα αρχείο που μπορεί να διαβαστεί και να ερμηνευτεί.*

*Ανέκαθεν γνωρίζαμε την ανάγκη διατήρησης της μνήμης μας
-δηλαδή της πολιτιστικής μας κληρονομιάς-
Τώρα έφτασε η στιγμή να προστατεύσουμε
Τη φυσική μας κληρονομιά, το περιβάλλον.*

Το παρελθόν της γης είναι εξίσου σημαντικό μ' εκείνο

*του ανθρώπου. Ήλθε πλέον ο καιρός να μάθουμε
να το προστατεύουμε, και με αυτόν τον τρόπο,
να μάθουμε για το παρελθόν της γης,
και να διαβάσουμε αυτό το «βιβλίο», που γράφτηκε
πολύ πριν την έλευσή μας: αυτή είναι η γεωλογική μας κληρονομιά.*

*Εμείς και η Γη μοιραζόμαστε μια κοινή κληρονομιά
Εμείς και οι κυβερνήσεις μας δεν είμαστε παρά μόνο
Οι θεματοφύλακες αυτής της κληρονομιάς.
Όλοι οι άνθρωποι οφείλουν να κατανοήσουν
Ότι η μικρότερη καταστροφή οδηγεί σε αμετάκλητη απώλεια.
Κάθε μορφή ανάπτυξης οφείλει να σέβεται τη μοναδικότητα αυτής της
κληρονομιάς».*

(Απόσπασμα από τη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων της Γης)

Αν, όπως λέγεται από τους μεγαλύτερους, εμείς τα παιδιά αποτελούμε το μέλλον της γης, τότε η Αειφόρος ανάπτυξη μπορεί να μας χαρίσει αυτό το μέλλον. Αναρωτιέστε με ποιον τρόπο; Πολύ απλά: η Αειφόρος ανάπτυξη φροντίζει ώστε, να καλυφθούν οι τωρινές ανάγκες, χωρίς να υποθηκεύονται οι μελλοντικές. Αυτό σημαίνει πως η στρατηγική που χαράσσεται, μετά από πολλές Διασκέψεις, Συμβούλια και Συνέδρια, έχουν παρθεί αποφάσεις με τις οποίες επιτρέπεται στη γη να συνεχίζει να δίνει τους καρπούς της, το οξυγόνο, τις θάλασσες και μέσα απ' αυτή τη διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος να γεννηθεί μια κοινωνία δικαιότερη.

Γιατί η Αειφόρος Ανάπτυξη δεν αγνοεί τη φτώχεια, την ανάγκη κοινωνικής δικαιοσύνης, το σεβασμό των δικαιωμάτων. Προσδοκία της, η δημιουργία μιας οικονομικής ευημερίας που σέβεται το περιβάλλον, είναι ανταγωνιστική και ανοικτή σε όλους και, αναγνωρίζει πως η αλόγιστη χρήση των πόρων κάποτε θα τους εξαντλήσει.

Πως όμως φτάσαμε εδώ; Ορόσημο η βιομηχανική επανάσταση και οι ανακαλύψεις της. Η ατμομηχανή, ο ηλεκτρισμός, οι ηλεκτρικές μηχανές έλυσαν προβλήματα Και δημιούργησαν άλλα. Μεγαλύτερη παραγωγή, όλο και περισσότερη κατανάλωση, ίδρυση εργοστασίων για να καλυφθούν οι ανάγκες, χρήση τεράστια των πόρων της γης, εγκατάλειψη της υπαίθρου, αστυφιλία.

Καλούμαστε λοιπόν, μια και συμφωνήσαμε πως οι φυσικοί πόροι κάποτε θα τελειώσουν να ξαναδούμε:

- ποια αγαθά θα παράγουμε
- τις ποσότητες τους
- την τεχνολογία που θα χρησιμοποιήσουμε
- πως μπορούμε να μοιράσουμε τα προϊόντα στην κοινωνία
- ποια καταναλωτικά πρότυπα οφείλουμε να εγκαταλείψουμε

και το πιο σημαντικό, με ποιον τρόπο οι επιλογές μας θα προξενήσουν ελάχιστη ζημιά στο περιβάλλον.

Κι εδώ αρχίζουν τα δύσκολα.... Μπορούμε να σας πείσουμε να αρνηθείτε τις συνήθειες και τα καταναλωτικά πρότυπα, που μέχρι τώρα ακολουθούσατε; Ας δοκιμάσουμε!!!

ΕΝΟΤΗΤΑ 4^η

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ - ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΑΣ

ΒΗΜΑ 1^ο

- Θυμηθείτε ποιος είναι ο τόπος μας. Το πανέμορφο Κυριάκι. Κοντά σε πόλεις, θάλασσα και βουνό. Κοντά σε τόπους ιστορικούς. Με κατοίκους φιλόξενους. Οι επισκέπτες μας, δεν είναι για μας οι περαστικοί άγνωστοι. Είναι οι φίλοι μας, οι φιλοξενούμενοί μας. Μπορούν να συμμετέχουν στην καθημερινότητά μας, στο μάζεμα της ελιάς και στον τρύγο. Στο μπόλιασμα των δέντρων και στη συγκομιδή των καρπών. Να ετοιμάσουν μαζί μας τα δρώμενα των τοπικών μας παραδόσεων. Να γευτούν τοπικές λιχουδιές, ξέροντας πως κι εκείνοι κόπιασαν για να ετοιμαστούν. Αυτή δεν είναι η μορφή του **εναλλακτικού τουρισμού, του αγροτουρισμού**; Τη θεωρείτε ακατόρθωτη ή λιγότερο όμορφη από τη συνηθισμένη; Απλά, σας βεβαιώνουμε ,πως δεν πρόκειται για μια ακόμη ταξιδιωτική εμπειρία. Παίρνετε ενεργό μέρος στη ζωή μας και σας δίνετε η δυνατότητα, έστω και για λίγο να δημιουργήσετε μαζί με τη μάνα γη.

ΑΠΟΡΙΑ

Παρέχονται τα παραπάνω στον τόπο μας;

- Στην πλειονότητά τους, ναι. Υπάρχουν όμορφοι ξενώνες, λιοτρίβεια, παλιά πατητήρια για το πάτημα των σταφυλιών, παραδοσιακές ταβέρνες. Θα μπορούσαν να γίνουν συνεταιρισμοί παραδοσιακών προϊόντων, όπως επίσης να οργανωθούν διάφοροι επαγγελματίες, όπως οι μελισσοκόμοι, για την προβολή της δουλειάς τους, μέσα από τη δική σας μάθηση.

ΒΗΜΑ 2^ο

- Παράλληλα με τον αγροτουρισμό, έχετε την ευκαιρία να κάνετε **οικοτουρισμό**. Άλλωστε οι δυό τους είναι αδέλφια. Θυμηθείτε το φυσικό μας περιβάλλον, τα ορειβατικά μονοπάτια, τη χλωρίδα και την πανίδα που μπορείτε να συναντήσετε. Κι αν οι απέναντι κορφές του Παρνασσού είναι

δύσκολο να πλησιαστούν με την πεζοπορία, πραγματοποιείτε μια κατάβαση εύκολη, και φτάστε στο μοναστήρι του Οσίου Λουκά (Θρησκευτικός τουρισμός). Αυτό, το μοναδικής ομορφιάς βυζαντινό χτίσμα, στέκει αγέρωχο στους αιώνες, καλώντας τον επισκέπτη να «κοινωνήσει» ζωή μυστηριακή κι αιώνια. Κι αν συνεχίσετε την πεζοπορία σας, βγαίνετε στη θάλασσα του Κορινθιακού, στον κόλπο των Άσπρων Σπιτιών και της Αντίκυρας.

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ - ΟΙ ΔΙΚΕΣ ΜΑΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Μέσα από την εργασία μας συνειδητοποιήσαμε την ομορφιά του τόπου μας, όπως και την ομορφιά όλης της Ελλάδας. Τελικά, όταν ζεις μόνιμα κάπου, δύσκολα τις χάρες του τοπίου κι εμείς επιθυμούμε να συνεχίσουμε να τις ανακαλύπτουμε.

Πιστεύουμε πως η προβολή κάθε φυσικής ομορφιάς, η ενασχόλησή μας με επαγγέλματα, που σιγά- σιγά μπαίνουν στο περιθώριο εξαιτίας της αλόγιστης χρήσης της τεχνολογίας και της υπερβολικής προσκόλλησης σ' αυτήν, μπορούν με τη σωστή χρήση της να μας βγάλουν από το οικονομικό αδιέξοδο που βρισκόμαστε.

Φυσικά, αυτό είναι εφικτό, μόνο με τον απαραίτητο σεβασμό προς το περιβάλλον. Αγροτουρισμός και οικοτουρισμός μπορούν να επιμηκύνουν την τουριστική περίοδο και να αποτελέσουν πηγή εισοδήματος για τους κατοίκους της υπαίθρου.

Τι πρέπει να γίνει;

- Να αποκτήσει ταυτότητα το αγροτουριστικό προϊόν της Ελλάδας.
- Να προβληθεί στο ευρύτερο κοινό, εντός κι εκτός της χώρας μας.
- Να υπάρχουν ποιοτικά κριτήρια στις προσφερόμενες υπηρεσίες. Μ' αυτόν τον τρόπο μπορεί να δημιουργηθεί καλός ανταγωνισμός.
- Να κατανοήσουμε την αξία των τοπικών μας παραδόσεων και την αξία της γης. Μόνο έτσι μπορεί να περιοριστεί η αστυφιλία και να ξαναζωντανέψουν τα χωριά μας.
- Όλ' αυτά προϋποθέτουν αγάπη και σεβασμό και προς το φυσικό περιβάλλον. Αν εκλείψουν, νομίζουμε πως τίποτα δεν μπορεί να διορθωθεί.
- Προϋποθέτουν τη δική μας αυτογνωσία και την εγκατάλειψη του συμπλέγματος του επαρχιώτη ή του χωριάτη.

Όρεξη να υπάρχει κι εδώ είμαστε. Όσο δύσκολη και να μοιάζει η πραγματικότητα, μπορούμε με τη συνεργασία και την ομαδικότητα να την κάνουμε καλύτερη.

